Przemysl, 1915 január 29. Egyes szám ára 10 fillér. 96. szám.

Megjelenik — hétfő kivételével — lehetőleg naponta a cs. és kir. várparancsnokság jóváhagyásával.

TÁBORI UJSÁG

Csapatok, parancsnokságok és intézetek a lapot 50-es csomagokban a 82. tábori postánál is beszerezhetik.

A lap tiszta jövedelmét a Przemysl védelmében hősi halált halt m. kir. honvédek és népfelkelők özvegyeinek és árváinak támogatására forditjuk.

Szerkesztőség: Royal-szálloda, II. 36. | Kiadóhivatal: Knoller és Fia könyvnyomdája.

Ukraina.

Oroszország déli részének azt a gazdag vidékét, amely Kiew központ körül a Dnjeper két partján terül el, 30 millió leigázott ruthén lakja.

Valamikor régen hatalmas önálló államot alkotott ez a nép.

A IX. századtól a mongol invázió koráig a Fekete tengertől a Balti tengerig, a Visztulától csaknem Moszkváig terjedt a ruthén birodalom (Ukraina), amely Európa keletének — Byzanc mellett — legjelentősebb irányitó hatalma volt.

A XIII. század közepén a tatárjárás — amely Magyarországot is elpusztitotta — véget vetett a nagy ruthén birodalomnak.

A tatárok rövid uralma után a XIV. században a mindnagyobb jelentőségre emelkedő litván fejedelemség lett Ukraina urává s mikor a litván és lengyel fejedelemségek egyesültek, a Fekete tengertől a Balti tengerig terjedő lengyel nagyhatalom vette át Kelet-Európában a vezérszerepet s épen Ukraina birtoka révén nagy szolgálatot tett egész Európának azzal, hogy az északkeletről fenyegető moskoviták és a délről fenyegető mohamedánok előtt egyaránt elzárta további terjeszkedésük utját.

Európai szerencsétlenségnek mondható, hogy a lengyel és az ukrainai ruthén nép nem értették meg egymást. Az ellentétek kiélesedése a XVII. században a ruthének felkelését idézte elő s Ukraina elszakadt Lengyelországtól.

A meggyöngült Lengyelország nagyhatalmi állása ezzel megrendült, de Ukraina se járt jobban. A magukra maradt ruthének nem tudtak ellenállani a mindjobban előretörő moskovitáknak s miután a svédekkel, majd az erdélyi fejedelemséggel való együttmüködés terve is csődöt mondott, Ukraina a moskoviták expansiv politikájának gyürüjébe került.

Nagy Péter cár politikai sasszeme hamar észrevette, hogy országának jövője a Fekete tenger birtokától függ. Tisztán állott előtte, hogy a Balti tenger hideg kikötőinek birtoka nem adhatja meg Oroszországnak az európai nagyhatalmi állás alapjait, tisztán látta, hogy az óriási kiterjedésü lomha birodalom csak a Fekete tengeren át juthat lélegzethez, szabad levegőhöz, azaz világtengerhez.

Ezért forditotta d li iranyba az eddig nyugatra törekvő orosz politikát.

Az első lépés az uj politika terén Ukrania elfoglalása (Poltawa 1709.) és a Fekete tenger partjainak orosz hatalom alá hajtása volt.

Nagy Péter cár csak az első lépést tudta megvalósitani, de igyekezett a további lépéseket is megalapozni. Azon a cimen, hogy egy félezredév előtt egyik állitólagos ősatyja byzanci hercegnőtől született, a byzanci császárok utódjául tekintette magát s ez utódlás látható jelvényeként átvette a byzanci császárok sasos cimerét.

Nagy Péter óta az orosz politikának Konstantinápolyon van a szeme. Konstantinápoly s a Dardanellák birtoka révén a szabad ut a nyilt tengerre: ez minden orosz politikai törekvés végcélja.

Innen az élet-halál ellentét az orosz és a török állam között. Oroszország nem tud a világpo..ikában területe nagyságának és népessége számának megfelelő politikai szerephez jutni, mig a török birodalmat meg nem dönti s Konstantinápoly urává nem lesz. Viszont Törökországnak nem lehet egy nyugodt pillanata sem, mig Oroszország olyan helyzetben van, hogy végcéljának megvalósitására kisérleteket tehet.

Ez az orosz politika helyezte merev ellentétbe az orosz és omán érdekeket, mert az orosz tervek megvalósulása — Konstantinápolynak orosz k zre jutása — megfojtaná az oroszok által átkarolt Románia függetlenségét, önállóságát.

Ez a politika tette Oroszországot a Balkán politikai méregkeverőjévé. Hiszen Oroszországot csak a török birodalom gyöngitése, európai zavarok támasztása juttathatják végcélja eléréséhez.

Vagyis Európa békéjét Oroszország konstantinápolyi aspirációi állitották hosszu idő óta a kard élére.

Mi ez ellen az orvosság?

Európa politikai feszültsége csak ugy szünhetik meg, Európa békéje csak ugy helyeződhetik egészséges alapokra, ha egyszer s mindenkorra befellegzik az oroszok konstantinápolyi törekvéseinek. Ez pedig csak akkor történhetik meg, ha az oroszok vissza lesznek szoritva a Fekete tenger mellől; ha elveszitik Ukrainát.

Ebben a politikában Törökország, Románia és Ukraina ruténsége természetes szövetségeseink.

Törökország nemcsak hogy megerősödnék Konstantinápoly birtokában, de ezenfelül a Kaukázusban kárpótolhatná magát ama veszteségekért, melyeket a balkán háboruban szenvedett. Az a 20 milliónyi mohamedán vallásu kaukázusi tatárság, amely ma is szivesen kacsint át az orosz határon át Konstantinápolyba a kalifához, sokkal nagyobb hatalmi bázist adna Törökországnak, mint amit a balkáni háboru előtt a forrongó Balkán nyujtott.

Románia a termékeny Besszarábia birtokában megtalálhatná ambicióinak kielégitését, s jövendő erős fejlődésének biztositékait.

Ukraina felszabadulhatna az orosz iga és zsarnokság alul, s olyan kapcsolatba kerülhetne, amelyre támaszkodva és kedvező földrajzi fekvésének előnyeit kihasználva szebb jövőnek nézne elé, s mindjobban megerősödve betölthetné azt az európai jelentőségü hivatását, hogy az oroszokat távol tartsa a Fekete-tenger partjaitól.

Nagy időket élünk. A világhatalmi pozicióknak századokra szóló uj alapjai épülnek.

Igyekeznünk kell, hogy Európa tartós békéjének alapjai legyenek lerakva. Ennek egyik legerősebb biztositéka volna, ha Oroszország leszorulna a Fekete-tenger partvidékéről, s ezzel a balkáni zavarkeltésnek a főforrása bedugulna.

Csillagtalan fázós szomorú éjszaka.

Csillagtalan fázós, szomoru éjszaka,
Mikor sirva bömböl a várágyu szava...
És orosz fényszórók kutatnak az éjbe,
Te jutsz az eszembe s lelked gyémánt tüze
Izzó lángra lobban szivem bensőjébe...

Piros vért okádó szent csaták nagy napján,
Amikor puskacsö törik a kard lapján,
S ezer halált szórnak acél gépfegyverek...
Szememet lehunyom s álmok b kéjében
Hazakószál lelkem beszélni Te veled...

Havas decemberben zuzmara hulláskor,
Mikor csatasorok mennek össze százszor...,
S ezerszámra marad az apátlan árva
Egy csókos gondolat Arcod oltárképét
Szivem templomába örökre bezárja...

Ostromolt várban a körülzárás alatt,
Mikor halált hozhat minden balpillanat,
S naponként a légből gyilkos bomba robban...
Almatag meséid vélem én hallani
S csöndesen pihenek ölelő karodban...

Poroszlai F. Dezsö.

HADI HIREK.

Az orosz hadszintér.

Bécsből jelentik január 28-iki kelettel: Az oroszokat az uzsoki szoros körüli határmagaslatokról ujra tovább nyomtuk vissza. Az uzsoki szoros ismèt kezünkben van.

Genfből jelentik január 27-iki kelettel: Egy Zeppelin l ghajó Libau orosz hadikikötő felett bombákat dobótt le.

Norddeich radioàllomàs, január 28. Gumbinnentöl északnyugatra az oroszok nem haladtak elöre. Helyenkint a veszteségeik igen sulyosak.

Francia hadszintér.

Bécsből jelentik január 28-iki kelettel: Berlinből vett hirek szerint Craonne mellett a franciàkat a nèmetek visszaszoritották. Ez alkalommal 865 franciàt elfogtak, továbbà 8 géppuskàt és egy utàszraktàrt zsákmányoltak.

St. Michieltöl dèlkeletre a németek elfoglaltak egy francia tàmpontot.

Norddeich radioàllomàs, január 28. A nagy föhadiszállásról jelentik: Nieuport ès Ypern körül csak tüzérsègi harcok folytak. La Basse-tól délnyugatra az ellenség megkisérelte a január 24-én elveszitett lövészárkait visszaszerezni, de törekvése sikertelen maradt. Valamennyi tàmadása összetört a nèmet tüzérség tüzében.

A Craonne magaslatokért màr tegnap emlitett harcok teljes eredmènnyel jártak. Az ellensèget a németek a magaslat déli oldalára vetették vissza. A szászok rohammal foglaltak el több francia tàmpontot a harcvonal 1400 mèternyi szélessègében.

865 sértetlen francia jutott hadifogságba, 8 géppuska és egy utàszraktàr sok anyaggal kèpezik a zsàkmànyt. St. Michieltöl nyugatra csapataink francia támpontokat foglaltak el. A franciák összes támadàsai sikertelenül végzödtek.

Párisból jelentik január 28-iki kelettel: Hembat közmunkaügyi miniszter kijelentette, hogy a széntermelés gyorsitása végett a kormány tervbe vette a hadseregben szolgáló összes bányászoknak bányáikba való visszarendelését.

Török hadszintér.

Konstantinápolyból jele[illegible] január 28-iki kelettel: A föhadiszállásról közlik, hogy a kaukázusi török csapatok Olli irányába elörenyomultak, ahol is visszavetették az oroszokat s nagy hadizsákmányt ejtettek.

Hirek a tengerekröl.

Rotterdamból jelentik január 28-iki kelettel: A „Karlsruhe“ nevü német cirkàló eddig 27 kereskedelmi hajót sülyesztett el.

Londonból jelentik január 28-iki kelettel: Egy angol kisegitö cirkáló személyzetének hulláit Ulsternél partra sodorta az àr.

Washingtonból jelentik január 28-iki kelettel: A német hajók megyàsárlására tett ajánlatot pàrtolólag továbbitották, mert a transatlanti szállitási dijak emelkedése már 50%-ot ér el.

Berlinből jelentik január 27-iki kelettel: A dünkircheni hajóépitö telepet német repülök bombái felgyujtották.

Konstantinàpolyból jelentik január 27-iki kelettel: A parti ütegek visszaüztek egy angol cirkálót, amelyik Alexandrietto-nál kikötni igyekezett.

Portugália.

Lisszabonból jelentik: Pimento di Castro tàbornok kormányalakitàssal lett megbizva. A kabinetben a katonaelem lesz tulsulyban.

China.

Pétervárról jelentik január 28-iki kelettel: China felszólitotta Japánt, hogy Schantungot üritse ki. Ezt Japán visszautasitotta azon indokolással, hogy a háboru Németországgal még nincs befejezve.

Baseli jelentèsek szerint a japán tengerészeti miniszter 28 millió yen hitelt kér.

A német császár születésnapja.

Norddeich radioállomás, január 28. A német császàr Öfels ge születésnapja alkalmából a bajor királyi pàr Münchenben ünnepélyes istentiszteleten vett részt. Bécsben is az evangèlikus templomban ünnepi istentisztelet volt, amelyen Öfelsége képviseletében Károly Ferenc József trónörökös-föherceg, Ö császári és királyi Fensége vett részt.

Konstantinàpolyban a sajtó a Németországgal való fegyverbaràtságot ünnepelte s a kikötöben az összes hajók fel voltak lobogózva.

Freitag Loringhoven báró altábornagy föhadiszàllàsmesterré, Bülow tàborszernagy tábornagygyá neveztetett ki.

A birodalmi kancellár elöadó tanácsosa von Oppen lodzi rendörfönök lett.

Azok a külföldi jelentések, melyek szerint Kruppnàl Essenben az autójavitó mühelyek meggyuladtak és sok autó elégett, — annyira nem igazak, hogy Kruppnál egyáltalàban nincsenek is autójavitó mühelyek.

Beteg honvéd tisztjeink.

III. sz. helyörségi kórház:

Kaufmann Ödön föhadnagy, 2. honv. gy. ezred.

Grabb Ernö hadnagy, 3. honv. m. ezred.

Virág Korki hadnagy, 16. honv. m. ezred.

Lackovics Lászlό hadnagy, 7. honv. gy. ezred.

Soltész Jànos zászlós, 5. honv. gy. ezred.

Domokos Döszög hadnagy, 7. honv. gy. ezred.

Kovács Sándor hadnagy, 8. honv. gy. ezred.

Pross Vilmos hadapród, 5. honv. gy. ezred.

Heur András zàszlós, 8. honv. gy ezred.

Huber Jànos zàszlós, 8. honv. gy. ezred.

Róth László föhadnagy, 16. honv. m. ezred.

Boskó Ferenc zàszlós, 7. honv. gy. ezred.

Krausz Mihály hadnagy, 3. honv. m. ezred.

Ràcz Aladár zászlós, 5. honv. gy. ezred.

Màrton Ödön föhadnagy, 8. honv. gy. ezred.

Konopász Ede hadnagy, 5 honv. gy. ezred.

Vöröskereszt tart. kórháza:

Veres Gáspàr föhadnagy, 56. honv. m. zászlóalj.

Deckner Imre hadnagy, 3. honv. m. ezred.

K. u. K. Landwehr Marodenhaus:

Nónay Dezsö ezredes, 5. honv. gy. ezred.

Keserü Ferenc százados, 4. honv. m. ezred.

Rákos Simon hadnagy, 4. honv. m. ezred.

Nemeskóy Arpád hadnagy, 4. honv. m. ezred.

TUDAKOZÓDÁS.

Keresem Medgyesy Jànos egèszségügyi örvezetö testvéremet, aki hollétét tudja, sziveskedjék velem tudatni. Medgyesy Istvàn 1/13. népfelkelö munkáscsoport, 4. osztag, 7. V. B., Pikulice.

Fox Jenö tart. hadnagy urat kérem, tudassa velem cimét. Patz Andor tizedes, m. kir. 11. népf. gyalogezred, 3. zlj.

Kèrem Prattinger Ferenc gt. hadnagy urat, hogy engem, aki jelenleg betegen a pralkovcei barakkórházban fekszem, felkeresni sziveskedjèk. Dutkay Tibor e. é. önk. tizedes.

Dr. Homor Miklós hadnagyot kéri dr. Sörés János zászlós, hogy az I—3. erödben keresse fel.

Rolkó hadnagy ur, ki Przemyslben, Dworskigasseban lakik, kegyeskedjék velem közölni, hogy egy pénzügyöri felügyelö fia-e? Rolkó Gyula tanàrjelölt, II/29. eröd, m. csoport, Jaksmanice.

Reiter József tizedesnek, szegedi honv. gy. ezred, 12. század. Látogass meg mielöbb a Festungspital No. 1., I. abt., I. emelet, IV. sz. szoba. Soceriu Pàl e. é. ö. szakaszvezetö.

Szabady Ferenc! Kérlek, adj alkalmat a találkozàsra, èrtesits a Tábori Ujság utján, hogy hol és mikor találkozhatok veled. Füredi Piroska örmester.

Meteorologiai jelentés.

Január 28.

Január 27-iki megállapitàs.

Hömérséklet: Min. — 4 C°. Max + ½ C°.

Viszonylagos nedvesség: 98%.

Szèlerösség: 1 mp. Irány: Délkelet.

Barometerállás: 742—744 mm.

Felhözet: Teljes.

Prognózis január 29-re: Hideg, kevés csapadék. Keleti szelek.

Utànnyomás tilos. Kiadó és szerkesztö Knoller Hirsch. Nyomatott Knoller és Fia könyvnyomdájában Przemyśl